

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พ.ศ. 2509 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร สำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ธนาคารมีการขยายธุรกิจและองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า และสนับสนุนนโยบายรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นต้องขยายเครือข่ายการให้บริการอย่างต่อเนื่องตามไปด้วย และปัจจุบันมีสาขาให้บริการครอบคลุมทั่วประเทศ จำนวน 1,190 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคม 2556) โดยมีอาคารสำนักงานใหญ่ 3 แห่ง คือ กลุ่มอาคารนางเลิ้ง กลุ่มอาคารประชาชื่น และกลุ่มอาคารบางเขน

ในปี พ.ศ. 2556 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ย้ายที่ทำการสำนักงานใหญ่ จากกลุ่มอาคารนางเลิ้ง มาเป็นกลุ่มอาคารบางเขน เลขที่ 2346 ถนนพหลโยธิน แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน 2556 ซึ่งกลุ่มอาคารบางเขน มีพื้นที่ใช้สอยรวม 65,000 ตารางเมตร ประกอบด้วยอาคารจำนวน 4 หลัง ได้แก่ อาคารสำนักงาน(อาคารทาวเวอร์) สูง 24 ชั้น 1 หลัง อาคารกิจกรรม(อาคารโพเดียม) สูง 8 ชั้น 1 หลัง อาคารเทคโนโลยีสารสนเทศ(อาคารไอที) สูง 6 ชั้น 1 หลัง และ อาคารจอดรถ สูง 10 ระดับ 1 หลัง

เนื่องจากอาคาร ธ.ก.ส.สำนักงานใหญ่แห่งใหม่(บางเขน) เป็นทั้งอาคารสูง และอาคารขนาดใหญ่พิเศษ มีพื้นที่ของอาคารจำนวนมาก จึงมีความไม่แน่นอนในเรื่องความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่ปลอดภัยหรือความเสี่ยงหากเกิดกรณีฉุกเฉินจากอัคคีภัย ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการบริหารอาคารจึงควรมีการ เตรียมความพร้อมต่อภาวะวิกฤต หรือสถานการณ์ฉุกเฉิน กรณีอัคคีภัยในอาคารสูง เพราะหากเกิดเหตุแต่ไม่มีการเตรียมความพร้อม อาจทำให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ผู้ที่อยู่ในอาคาร ซึ่งถือเป็นทรัพย์สินอันสูงค่าขององค์กร “ความเสี่ยง

คือต้นกำเนิดของอันตรายและความไม่ปลอดภัย ดังนั้นการป้องกันและเตรียมความพร้อมย่อมสำคัญกว่าการแก้ไข”

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการแนวทางการปรับปรุงระบบป้องกันและรองรับเหตุฉุกเฉินจากอัคคีภัยในอาคารสูง กรณีศึกษาอาคารสำนักงานใหญ่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรณีอัคคีภัย

1.3 ความสำคัญของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เนื่องจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้ย้ายที่ทำการสำนักงานใหญ่ จากกลุ่มอาคารนางเลิ้ง มาเป็นกลุ่มอาคารบางเขน เลขที่ 2346 ถนนพหลโยธิน แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน 2556 ซึ่งกลุ่มอาคารบางเขน มีพื้นที่ใช้สอยรวม 65,000 ตารางเมตร

เนื่องจากเป็นอาคารขนาดใหญ่ และเป็นอาคารสูง จึงมีโครงสร้างและส่วนประกอบอาคารที่มีความสลับซับซ้อน รวมถึงมีผู้ใช้อาคารจำนวนมากกว่าอาคารปกติโดยทั่วไป โอกาสเกิดความเสียหายต่อความไม่ปลอดภัยจึงมีสูง และก็จะส่งผลกระทบต่อผู้คน จำนวนมากด้วยเช่นกัน ในบรรดาความเสี่ยงทั้งหมดในอาคารสูงนั้น ความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยนับเป็นอุบัติเหตุที่รุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหายสูงสุด ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการใช้งานอาคารสูงได้อย่างปลอดภัยจากอัคคีภัย ผู้ทำการศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบดูแลอาคารของธนาคาร จึงต้องตระหนักถึงความเสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดขึ้นในอาคารสูง และจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดกับ กรณีอัคคีภัยในอาคารสูงของธนาคาร

1.4 กรอบทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดในการศึกษา

1.4.1 การบริหารทรัพยากรอาคาร (Facility Management)

1.4.2 การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management : BCM)

1.4.3 พ.ร.บ.ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- 1.4.4 มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัย(วสท.)
- 1.4.5 มาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานอาคาร ฉบับปี พ.ศ. 2555
- 1.4.6 วรรณกรรมและบทความที่เกี่ยวข้อง

1.5 คำถามในการวิจัย / สมมติฐานการศึกษา

แนวทางการปรับปรุงระบบป้องกันและรองรับเหตุฉุกเฉิน กรณีอัคคีภัยในอาคารสำนักงานใหญ่ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีมากนักน้อยเพียงใด

1.6 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาแนวทางการปรับปรุงระบบป้องกันและรองรับเหตุฉุกเฉิน กรณีอัคคีภัยในอาคารสูง ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อาคารสำนักงานใหญ่ เลขที่ 2346 ถนนพหลโยธิน แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะอาคารทาวเวอร์ ซึ่งเป็นอาคารสูงที่สุด (จำนวน 24 ชั้น ความสูง 102 เมตร) ในทั้งหมดสี่อาคาร ของกลุ่มอาคารบางเขน โดยศึกษาถึงแนวทางการปรับปรุงด้านการเตรียมการป้องกัน ในด้านการเผชิญเหตุในภาวะวิกฤตหรือฉุกเฉิน และแผนฟื้นฟูหลังเกิดเหตุ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทราบถึงข้อบกพร่องระบบป้องกันและรองรับเหตุฉุกเฉิน กรณีอัคคีภัยในอาคารสำนักงานใหญ่ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ว่ามีมากนักน้อยเพียงใด

1.7.2 ทราบแนวทางการปรับปรุงเพื่อให้ระบบป้องกันและรองรับเหตุฉุกเฉิน กรณีอัคคีภัยในอาคารสำนักงานใหญ่ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ให้สมบูรณ์แบบยั่งยืน

1.8 นิยามศัพท์

ธนาคาร หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส.

การบริหารทรัพยากรอาคาร (Facility Management) มีคำจำกัดความของ Facility Management ไว้มากมาย ในที่นี้ได้คัดเลือกคำจำกัดความที่ให้ความหมายของคำว่า Facility Management ไว้ค่อนข้างครบถ้วนและครอบคลุม ดังต่อไปนี้

Professor Bev Nutt

“The management of facility resources and service to support the operation of an organization over time”

“การบริหารจัดการ ทรัพยากรอาคารและงานบริการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทรัพยากรอาคารนี้ สนับสนุนการทำงานและกิจกรรมขององค์กรนั้นๆตลอดเวลา”

David Kincaid

“The process that provides the working environment which enable an organization of Function”

“คือกระบวนการที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้องค์กรสามารถทำงานได้อย่างสมบูรณ์”

การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management: BCM) หมายถึง องค์กรรวมของกระบวนการบริหารซึ่งขี้งักภัยคุกคามต่อองค์กร และผลกระทบของภัยคุกคามนั้นต่อการดำเนินธุรกิจ และให้แนวทางในการสร้างขีดความสามารถให้องค์กรมีความยืดหยุ่น เพื่อการตอบสนองและปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ชื่อเสียง ภาพลักษณ์ และกิจกรรมที่สร้างมูลค่าที่มีประสิทธิผล